

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci

navrhovatelů: a) I. K.
 b) J. Š.

proti

odpůrci: Úřad Městysu Jimramov
 náměstí Jana Karafiáta 39, 592 42 Jimramov

o návrhu na vydání rozhodnutí o doplnění seznamu voličů vedený pro Městys Jimramov pro volby do zastupitelstev krajů, konaných ve dnech 2. – 3. 10. 2020,

takto:

- I. Návrh **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Krajskému soudu v Brně byl dne 22. 9. 2020 doručen návrh navrhovatelů označený jako „*návrh na vydání rozhodnutí o doplnění seznamu voličů dle § 88 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb.*“, jímž se navrhovatelé domáhali vydání rozhodnutí o doplnění seznamu voličů vedený pro Městys Jimramov pro volby do zastupitelstev krajů, konaných ve dnech 2. – 3. 10. 2020.
2. Navrhovatelé uvádí, že podáním ze dne 16. 9. 2020 byl odpůrce, coby správní orgán pověřený vedením stálého seznamu voličů pro území Městysu Jimramov ve smyslu § 28 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve spojení s § 26 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů, požádán o sdělení, zda jsou navrhovatelé uvedeni v seznamu voličů pro volby do zastupitelstev krajů konaných v říjnu 2020. Dne 22. 9. 2020 odpůrce sdělil navrhovatelům, že nejsou vedeni v seznamu voličů, ačkoli navrhovatelé v podání sdělili, že podle správního rozhodnutí, které nabylo právní moci již v r. 2012, mají oba trvalý pobyt v J., na adrese N. J. K. 39, J. Toto rozhodnutí je platné a pravomocné, nebylo žádným správním orgánem a ani soudem zrušeno. Jako takové je tedy závazné pro všechny zúčastněné strany. Navrhovatelé proto odpůrce požádali o doplnění

jejich osob do seznamu voličů. Odpůrce odpověděl, že do seznamu voličů navrhovatele doplnit nelze s ohledem na to, že nemají na území městysu Jimramov trvalý pobyt. Tímto sdělením však dle navrhovatelů popírají platnost a závaznost správního rozhodnutí, jímž byl navrhovatelům určen trvalý pobyt na adrese J., n. J. K. 39. Navrhovatelé mají za to, že mají být doplněni na seznam voličů pro městys Jimramov, neboť stále mají na jeho území trvalý pobyt, a to na základě pravomocného rozhodnutí.

3. Odpůrce ve svém vyjádření k návrhu navrhovatelů stručně zdůrazňuje, že navrhovatelé nemohou být zapsáni ve stálém seznamu vedeném odpůrcem, neboť z údajů z agendového informačního systému evidence obyvatel a registru rodných čísel, který přikládá ke svému vyjádření, vyplývá, že navrhovatelé mají uveden trvalý pobyt na adrese: P., H. P. S. H. č. p. 932, okres S., a to od 5. 6. 2017, proto nemohou být ani jeden zapsáni v seznamu voličů pro Městys Jimramov.

II.

4. Krajský soud předně konstatuje, že návrh navrhovatelů splňuje všechny podmínky, stanovené v § 88 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), dle nichž platí *„(1) Jestliže správní orgán, který vede podle zvláštních zákonů stálý seznam voličů, neodstraní chyby nebo nedostatky ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, může se osoba tím dotčená obrátit na soud příslušný podle sídla správního orgánu s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu nebo jeho dodatku. (2) Účastníky řízení jsou navrhovatel a správní orgán uvedený v odstavci 1.“*
5. Za dané situace proto krajský soud přistoupil k posouzení důvodnosti podaného návrhu, aniž by shledal potřebné nařizovat jednání, jak vyplývá i z § 88 odst. 3 s. ř. s.
6. Jak již bylo konstatováno, navrhovatelé se svým návrhem domáhají doplnění stálého seznamu voličů, vedeného odpůrcem pro volby do zastupitelstev krajů, konaných ve dnech 2. – 3. 10. 2020, neboť jsou přesvědčeni o tom, že mají trvalý pobyt na území této obce.
7. Realizace volebního práva ve volbách do zastupitelstev krajů je ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů, dle něhož *„právo volit do zastupitelstva kraje má státní občan České republiky, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu v obci, která náleží do územního obvodu kraje“*, neodmyslitelně spjata s místem trvalého bydliště občana. V textu citovaného ustanovení se odkazuje na úpravu obsaženou v zákoně o evidenci obyvatel (dříve zákon č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů, který byl s účinností od 1. 7. 2000 nahrazen zákonem č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel). Z toho plyne, že orgán vedoucí stálý seznam voličů vychází zásadně z evidenčního údaje o trvalém pobytu občana. Výjimku z této zásady vymezil ve své judikatuře Ústavní soud v souvislosti s účelovým jednáním spočívajícím v účelovém sestěhování (přehlašování trvalého pobytu většího množství obyvatel-voličů na území vybrané obce, a to primárně za účelem manipulace volebních výsledků). Kupříkladu v nálezu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11 (dostupný rovněž na <http://nalus.usoud.cz>) ústavní soud dovodil, že *„ve věcech volebních však nelze pojem trvalého bydliště občana chápat výlučně v rovině evidenčního charakteru. V situaci, kdy je trvalý pobyt rozhodujícím kritériem pro vznik aktivního i pasivního volebního práva do orgánů samosprávy obce, je třeba vzhledem*

k závažnosti možných dopadů pečlivě zkoumat i skutečnost, zda přihlášení nebylo zcela účelovým jednáním, jehož jediným cílem byl právě vznik aktivního volebního práva, tedy jednáním obcházejícím volební zákon“.

8. Z uvedeného nálezu je dle krajského soudu zřejmé, že zjišťování materiálního občanství v obci je jen korektivem, který má zabránit zneužití zákonem benevolentně nastaveného kritéria trvalého pobytu. Nemá být nahrazením kritéria trvalého pobytu. Pro absenci materiálního pouta k obci jej může vyškrtnout jen v případech, kdy je přihlášení k trvalému pobytu zjevně realizováno za účelem manipulace voleb obstaráním hlasů formálních voličů. Tomuto výkladu nasvědčují jednak velmi krátké lhůty pro zjednání nápravy nedostatků ve věcech vedení stálého seznamu voličů (48 hodin dle § 28 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a 3 dny dle § 88 s. ř. s.), které nedávají prostor k rozsáhlému dokazování o poutu konkrétního jedince k určité obci, jednak obecný ústavní imperativ výkladu volebních zákonů ve prospěch volebního práva, jak jej Ústavní soud vyjádřil kupříkladu v nálezu ze dne 15. 10. 1996 sp. zn. IV. ÚS 275/96, kdy uvedl, že *„účelem volebních zákonů je volit a být volen, a proto „sporná ustanovení musí vždy být vykládána k tomuto právu vstřícně – tedy tak, aby pokud možno bylo umožněno volit či být volen, a ne naopak“.*
9. V nyní projednávané věci navrhovatelé neodvozují svůj nárok být zapsáni ve stálém seznamu voličů vedeného odpůrcem z materiálního občanství v obci, nýbrž z toho, že jejich místo trvalého pobytu vyplývá z pravomocného rozhodnutí správního orgánu, a to konkrétně z rozhodnutí Obecního úřadu Věcov ze dne 13. 12. 2011, sp. zn. 510/2011/ZPr, jímž rozhodoval mj. o návrhu navrhovatele a) dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel na zrušení údaje místa trvalého pobytu, přičemž rozhodl, že údaj o místě trvalého pobytu: na adrese J., T. 7 se ruší. *„Místem trvalého pobytu jmenovaného je dle § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel sídlo ohlašovny Úřadu městyse Jimramova, tj. náměstí Jana Karafiáta 39, 592 42 Jimramov.“* Uvedené rozhodnutí bylo následně potvrzeno rozhodnutím Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 13. 12. 2011, č. j. OOSČ 272/2012 OOSČ/Ma. Kopie obou rozhodnutí navrhovatelé přikládají k návrhu. Z kontextu tvrzení navrhovatelů pak vyplývá, že shodná rozhodnutí byla vydána i ve vztahu k navrhovateli b) pod sp. zn. 509/2011/Zvr, resp. č. j. OOSČ 256/2012 OOSČ/Ma.
10. Současně navrhovatelé přiložili i kopie následujících rozhodnutí: i) usnesení odpůrce ze dne 19. 6. 2020, č. j. 840/2020/1, jímž rozhodl o zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, o návrhu navrhovatelů na zrušení údaje jejich trvalého pobytu na adrese ohlašovny Úřadu městyse Jimramova, tj. náměstí Jana Karafiáta 39, 592 42 Jimramov, neboť se jednalo o návrh zjevně právně nepřipustný, jelikož uvedení na dané adrese nemají evidovaný trvalý pobyt; ii) rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 18. 8. 2020, sp. zn. OOSČ 400/2000, kterým krajský úřad k odvolání navrhovatelů citované rozhodnutí odpůrce potvrdil, a iii) rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru správních činností, ze dne 18. 9. 2017, č. j. MV-101434-4/SC-2017, vydaného k žádosti krajského úřadu o vyslovení nicotnosti výše citovaných rozhodnutí Obecního úřadu Věcov a jej potvrdující rozhodnutí krajského úřadu č. j. OOSČ 272/2012 OOSČ/Ma, v němž ministerstvo vnitra konstatovalo, že krajský úřad v daném rozhodnutí pochybil, když neověřil aktuálnost údajů vedených v agendovém informačním systému evidence obyvatel u navrhovatelů a řízení nezastavil dle § 66 písm. g) správního řádu. Dále pak

konstatovalo, že „skutečnost, že určité rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno, sama o sobě neimplikuje jeho nicotnost. V úvahu přicházelo uplatnění opravných nebo dozorcích prostředků podle správního řádu (odvolání nebo přezkumné řízení), které by takovou vadu napravilo. Vzhledem k tomu, že v daném případě dotyčného pro uplatnění zmíněných opravných prostředků, kterými by došlo k nápravě stavu, uplynuly zákonem stanovené lhůty, nelze než předmětné rozhodnutí kvalifikovat jako nezákonné, nikoliv nicotné.“ V neposlední řadě navrhovatelé předkládají krajskému soudu kopii jejich žádosti ze dne 16. 6. 2020, adresovanou odpůrci, jíž se domáhají zrušení údaje o místu trvalého pobytu na adrese: n. J. K. 39, J., přičemž jako důvod zrušení uvádí, že „pobyt vedený na adrese ohlašovny je pouze formálního charakteru, navrhovatelé na uvedené adrese nebydlí a objekt neužívají, k objektu nemají žádný právní užívací vztah. Není jim na tuto adresu ani doručována pošta.“ Nadto poukazují na citovaná rozhodnutí, která dle jejich názoru zakládají trvalý pobyt právě na území Městys Jimramov.

11. Na základě výše formulovaných závěrů a rekapitulovaných tvrzení navrhovatelů krajský soud pristoupil k posouzení otázky, zda navrhovatelům svědčí nárok být zapsáni ve stálém seznamu voličů vedeného odpůrcem pro volby do zastupitelstev krajů, konaných ve dnech 2. – 3. 10. 2020, přičemž dospěl k návrhu, že jim tento nárok nesvědčí, a proto podaný návrh navrhovatelů zamítl.
12. Jak již bylo konstatováno, orgán vedoucí stálý seznam voličů vychází zásadně z evidenčního údaje o trvalém pobytu občana, přičemž pro absenci materiálního pouta k obci jej může vyškrtnout jen v případech, kdy je přihlášení k trvalému pobytu zjevně realizováno za účelem manipulace voleb obstaráním hlasů formálních voličů. V daném případě má krajský soud za jednoznačně prokázané (z údajů z agendového informačního systému evidence obyvatel a registru rodných čísel), že navrhovatelé mají uveden trvalý pobyt na adrese: P., H. P. S. H. č. p. 932, okres S., a to od 5. 6. 2017, proto nemohou být ani jeden zapsáni v seznamu voličů pro Městys Jimramov. Na uvedeném závěru nemůže nic změnit jimi tvrzená existence trvalého pobytu na adrese ohlašovny Úřadu městyse Jimramova, tj. náměstí Jana Karafiáta 39, 592 42 Jimramov, kterou dovozují z výše citovaných pravomocných rozhodnutí Obecního úřadu Věcov, neboť, jak bylo konstatováno ministerstvem vnitra, se jedná o rozhodnutí založené na pochybení krajského, resp. obecního úřadu při kontrole aktuálních údajů o trvalém pobytu navrhovatelů, což vyplývá i z obsahu rozhodnutí odpůrce a krajského úřadu, v nichž shledali návrh navrhovatelů na zrušení údaje trvalého pobytu na adrese ohlašovny odpůrce za zjevně právně nepřipustný, jelikož uvedení na dané adrese nemají evidovaný trvalý pobyt. Pro úplnost pak považuje krajský soud za vhodné dodat, že trvalý pobyt navrhovatelů na území Městys Jimramov nelze dovodit ani z materiálního pouta k obci, neboť jeho existenci navrhovatelé sami vylučují, jak vyplývá z kopie žádosti adresované odpůrci ze dne 16. 6. 2020.
13. S ohledem na výše uvedené proto krajský soud návrh navrhovatelů, jímž se domáhali vydání rozhodnutí o doplnění seznamu voličů vedený pro Městys Jimramov pro volby do zastupitelstev krajů, konaných ve dnech 2. – 3. 10. 2020, jako nedůvodný zamítl, neboť pro zapsání do tohoto stálého seznamu voličů nesplňují zákonem stanovené podmínky (absence trvalého pobytu na území obce).

14. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** opravný prostředek přípustný.

Brno 29. září 2020

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu